

ENOTNOST

Delavsko-kmečki tednik.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrtletno 15 Din.

Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče. ček. račun št. 14.577

Leto II.

LJUBLJANA, 7. aprila 1927.

Štev. 13.

Ostra obtožba režima srbske buržuazije.

Za pravice zatiranih narodov, proti srbskemu šovinizmu. — Sodr. Rajko Jovanovič pred sodniki.

S. R. J., urednik „Radničke Reči“, je bil obsojen radi članka „Številke bede“, v katerem je objavil številke o davčni preobremenjenosti kmetov v Sloveniji. Tožen je bil, češ, da je vzbujal „plemensko mržnjo“. V torek 29. marca se je vršila pred belgrajskim sodiščem razprava, na kateri je s. R. J. nastopil z naslednjim govorom.

„Ta obtožba je en primer nezasljenega preganjanja delavskega tiska, katerega sistematično izvaja današnji režim. Obtožba, da sem s tem članom izzival „plemensko mržnjo“, je netočna in nesmiselna. Predvsem Srbi, Hrvati in Slovenci niso trije posebni narodi, vsak s polno pravico do svobode in enakopravnosti. Slovenci torej niso pleme, temveč narod. S tako ugotovitvijo mi marksisti ne širimo nobene mržnje, in to ve tudi režim, toda on nas preganja zato, ker napadamo s tem njegovo uradno teorijo „narodnega jedinstva“, ki spretno prikriva hegemonistično politiko srbske buržuazije. Slovenci in tudi Hrvati hočejo ostati narod, a srbska buržuazija jim hoče vsiliti svojo politiko zatiranja in izkoriščanja.

Dejansko je srbska buržuazija zvladala na ozemlju, na katerem živijo nesrbski narodi, Hrvati, Slovenci, Makedonci itd., in s senžermenskim blagoslovom ententnega imperikalizma in s sodelovanjem buržuazije teh zatiranih narodov in s pomočjo socialdemokratov in s „sistemom 25“ jih je proglasila za „osvojenega in ujedinjenega“. A to osvojenega in ujedinjenega izgleda tako-le: celokupni izvrševalni aparat državne sile je v rokah srbske buržuazije. To dejstvo je konstatiral tudi voditelj današnje vladne stranke g. dr. Korošec v svojem govoru pri proračunski debati v parlamentu dne 8. februarja 1926: „Vlada je popolnoma srbska, diplomacija je v ogromni večini srbska, centralna uprava je 98% srbska in vsak dan bolj srbska, carina 70% srbska, državna finančna služba enako...“

In ta aparat izkorišča srbska buržuazija, da nemoteno izvaja svojo politiko. Čeprav tvorijo Srbi le 38 odst. prebivalstva, vendar je srbska buržuazija s pomočjo slavnih metod obznane in zakona o zaščiti države dala izvoliti nad 200 srbskih poslancev od 315 in tako ima v svojih rokah tudi zakonodajno oblast. S pomočjo te oblasti pa se izvaja sistem brezobzirnega zatiranja nesrbskih narodov ter delavcev in kmetov cele Jugoslavije.

Ta srbska buržuazija je izigrala agrarno reformo in to posebno na škodo nesrbskih kmetov, ki morajo tako nositi i narodnostni in razredni jarem. Sprememba kron v dinarje v razmerju 1:4 je bilo oderuštvo v prečanskih krajih. Kreditna politika je v glavnem koristila belgrajskim bankam in srbskim industrijem. Posebno strašna je davčna eksploatacija (t. j. izkoriščanje) Slovenije. Tam je, kakor se iz inkriminiranega članka vidi, bilo leta 1924 prodano za 30 milijonov kmečkih posestev, a v letu 1925 za 58 milijonov in to samo za dolgovane davke. Največji del teh davkov pa se uporablja za vzdrževanje aparata sile srbske buržuazije. Preseljevanje slovenske industrije je posledica politike nacionalnega zatiranja, ki se čuti posebno v davljenju slovenske kovinarske industrije, katero se hoče preseliti v srbska področja, po-

stavila v službo inozemskemu imperikalizmu in da je privedla v nevarnost tudi obstoj srbskega naroda in celo njegovo samostojnost. Nasproti taki politiki predlagamo mi marksisti najtesnejše bratstvo delavcev in kmetov nesrbskih narodov s pravim predstavnikom srbskega naroda: s srbskimi delavci in kmeti. Toda za to bratstvo se mi ne borimo zato, da bi obdržali današnji režim nacionalnega in razrednega zatiranja, temveč za popolno svobodo vsem nesrbskim narodom in za svobodno

stavila v službo inozemskemu imperikalizmu in da je privedla v nevarnost tudi obstoj srbskega naroda in celo njegovo samostojnost. Nasproti taki politiki predlagamo mi marksisti najtesnejše bratstvo delavcev in kmetov nesrbskih narodov s pravim predstavnikom srbskega naroda: s srbskimi delavci in kmeti. Toda za to bratstvo se mi ne borimo zato, da bi obdržali današnji režim nacionalnega in razrednega zatiranja, temveč za popolno svobodo vsem nesrbskim narodom in za svobodno

Dr. Korošec v vladi velikosrbske buržuazije.

„Od take politike trpijo največ delavci in kmetje v Sloveniji in drugih nesrbskih narodov. Toda to politiko podpirajo buržuazije zatiranih narodov, ker se bojijo svojih lastnih delavcev in kmetov, ki zahtevajo nacionalno in socialno osvobodjenje. Buržuazija v Sloveniji rajše služi srbski buržuaziji in raje kapitulira tako kot leta 1918, ko so klicali srbsko oboroženo silo na pomoč, da jih ta brani pred svojim lastnim narodom, ki je zahteval zemljo, fabrike, kruha in svobode.

G. Dr. Korošec, ki je pod pritiskom slovenskega naroda vodil — čeprav samo v besedah — boj proti velikosrbski politiki srbske buržuazije, je sam konstatiral vsa ta dejstva. V svojem govoru 9. februarja 1926 je v parlamentu zaklical: „Sedaj smo v Veliki Srbiji!“ Danes so slovenski kapitalisti za par drobtin od velikega plena vstopili v to velikosrbsko vlado in izdali interese slovenskega naroda, posebno interese slovenskih delavcev in kmetov.“

Ali širimo marksisti nacionalno mržnjo?

„Edini, ki najdoslednejše vodijo boj za polno, pravo svobodo in enakopravnost vseh narodov, so revolucionarni marksisti. Oni kažejo tudi edino pot za ta boj: zveza delavcev in kmetov in edini način definitivne rešitve nacionalnega vprašanja: odprava oblasti kapitalistov in veleposestnikov in federacija svobodnih narodov na Balkanu. Toda, če vodimo boj proti politiki nacionalnega zatiranja srbske buržuazije, se mi ne bojujemo proti srbskemu narodu, niti ne propagiramo nacionalno mržnjo. Srbska buržuazija ni isto kot srbski narod. Interes srbske buržuazije je zatiranje nesrbskih narodov in lastnega srbskega naroda in osvojevalna zunanja politika. Srbsko delovno ljudstvo pa nima interesa za nadaljevanje te politike nacionalnega zatiranja in imperialistične ekspanzije na zunaj. Od te imperialistične politike ima srbski narod samo zvišanje davkov za vzdrževanje aparata sile, ima brezposelnost, agrarno krizo, bedo in najbolj črno reakcijo. Srbski narod pričinja uvidevati, da je politika zatiranja in osvojevanja osamila srbski narod, da ga je

stavila v službo inozemskemu imperikalizmu in da je privedla v nevarnost tudi obstoj srbskega naroda in celo njegovo samostojnost. Nasproti taki politiki predlagamo mi marksisti najtesnejše bratstvo delavcev in kmetov nesrbskih narodov s pravim predstavnikom srbskega naroda: s srbskimi delavci in kmeti. Toda za to bratstvo se mi ne borimo zato, da bi obdržali današnji režim nacionalnega in razrednega zatiranja, temveč za popolno svobodo vsem nesrbskim narodom in za svobodno

Nujna potreba zedinjenja strokovnih organizacij in enotne fronte.

Že koncem 1925 leta, ko je TPD prišla pripravljati ofenzivo proti rudarjem, smo mi dekalisti opozarjali na nevarnost, ki preti vsemu delavstvu ne samo rudarjem. Konstatirali smo, da je TPD samo avantgarda v ofenzivi kapitala in da če se posreči TPD izvesti redukcijo delavcev in redukcijo plač, da bodo za rudarji prišli na vrsto delavci drugih strok in da tudi železničarjem preti ista nevarnost. Pozivali smo v časopisju, v svojih nastopih na shodih in v svojih resolucijah, da je treba, da stopi v obrambo napadenih rudarjev celokupni delavski razred po vsej državi, predlagali smo enotno fronto vseh organizacij in vpostavitve skupnega, enotnega akcijskega odbora. Delavstvo je naš poziv takrat simpatično pozdravilo, naše resolucije so bile sprejete, a vsled sabotaze vodstva Strokovne komisije in Delavske zbornice se ravno obrambna akcija proti redukciji pri TPD ni izvedla. Z „razbijalci“ so nas psovali, „drekanje“ so nazivali našo kritiko nedela in pasivnosti. In kar je moralo biti jasno vsakemu zavednemu delavcu, niso hoteli videti birokratije v Gradišču: za rudarji pridejo železničarji, če vsled razcepjenosti nismo mogli preprečiti redukcij pri TPD, moramo zediniti in ojačiti svoje sile, da preprečimo vsaj nadaljnjo poudenjenjsko redukcije. O zedinjenju birokratija ni hotela slišati nobene besede,

Proračun ljudske SLS.

Proračun (budget) za čas od 1. aprila 1927 do 31. marca 1928 je bil z glasovi radikalov in klerikalcev sprejet in v bodočih 12 mesecih bo delavno ljudstvo v Sloveniji spoznavalo politiko SLS v praksi, na delu. K temu spoznanju bo delavce in kmete v Sloveniji z neizbežno nujnostjo prisililo poslabšanje življenjskih razmer, ki mora nastopiti kot posledica novega proračuna, katerega je branila in za katerega je glasovala cela SLS, tudi njen „levi“ del: krščanski socialisti.

Okroglo 12 milijard potrebujejo radikali in klerikalci za 12 mesečne državne izdatke. Od kod jih bodo dobili, koliko bodo prispevali bogati in sihi in koliko revni in lačni? Po klerikalnem proračunu se bo iztirjalo direktnega, neposrednega davka samo 1-8 milijarde, samo 16%, indirektnih, posrednih davkov pa 5-8 milijarde, t. j. 50%. Ker je „državno gospodarstvo“ s 3-8 milijardami tudi prištevalo med indirektno davke, znašajo indirektni davki okroglo 16 milijard, to je 84%. In ker vemo, da pri direktnih davkih plača tisti, ki ima mnogo, večji davek, tisti pa, ki ima malo, manjši davek, in obratno, da pri indirektnih davčinih plača milijonar isti davek kot brezposelni, pomeni taka razdelitev davčnih bremen na bogate in revne, t. j. na izkoriščevalce-kapitaliste in izkoriščane-delavce in kmete: zaščito polnih blagajni, zaščito profitov in izmognanje revnih delavcev in kmetov. 84% vseh davkov bodo morali plačati delavci in kmetje, kapitalisti bodo prispevali za državne izdatke samo 16%. Taka je „ljudska“ politika SLS v praksi, tako izgleda „krščanska solidarnost (vzajemnost) med vsemi sloji“ v praksi.

Kakšen je kapitalistični način razdelitve davčnih bremen, smo pokazali. Enako je kapitalističen način uporabe državnega denarja, ki ga je uzaknila s proračunom SLS.

„Šparanje“ ali „štednja“ se glasi klerikalni odgovor in opravičba za nezasišane udarce v obraz, ki jih je zadal letošnji proračun delavcem in kmetom. Toda to „šparanje“ je enostransko, je razredno, je kapitalistično. Šte-

zvezo delavsko-kmečkih republik s svobodnim srbskim delavsko-kmečkim narodom.

Mi ne pridigamo nacionalne mržnje, temveč skupen boj delovnega ljudstva proti srbskemu šovinizmu, za nacionalno osvobodjenje, proti davčnemu in drugemu zatiranju delovnih množic vseh narodov v Jugoslaviji.“

Po tem obrambnem govoru je sodišče s. R. Jovanoviča oprostilo z utemeljitvijo, da se v inkriminiranem članku ni izzivala plemenska mržnja.

o enotni fronti nič, vsa modrost strokovno birokratije je tičala v čakanju kaj bo.

Danes menda uvidevajo tudi tisti delavci, ki so pred letom dni še verjeli birokratom, da je bilo napačno prepustiti rudarje samim sebi, da je bilo na mestu naš predlog in naša zahteva: pomagajmo rudarjem vsi, ker s tem pomagamo tudi samim sebi. Rudarjem bi moralo ostalo delavstvo priskočiti na pomoč že iz solidarnosti. Redukcija je danes zadela železničarje in, žal, še mnogo hujše kot rudarje. Za 43% je znižan proračun za plače in reduciralo se je oboje, plače in delovni čas. Številni protestni shodi po izvršenem činu niso mogli pomagati. Železničarji sami, brez pomoči ostalega delavstva tudi nimajo izgledov na kak uspeh. Momentano v tem trenutku se s silami (organiziranimi), s katerimi razpolaga delavski razred, res ne da kaj bistvenega popraviti. Toda pričeti moramo s pripravljanjem boja za osvojitve izgubljenih pozicij in v to svrhu je neobhodno potrebno zedinjenje razrednih strokovnih organizacij v Jugoslaviji, ojačanje razrednih strokovnih organizacij in stvarjanje enotne fronte industrijskega proletariata z nižjimi državnimi uslužbenci.

Delavstvo mora sabotaze gornjih zahtev s strani birokratov zlomiti, ker organizacije in birokrati so radi delavstva tu in ne delavstvo radi birokratov.

dilo se bo samo pri izdatkih, ki bi bili v ljudsko korist, štedilo se bo samo pri plačah in mezdah nižjih državnih uslužbencev, pri izdatkih za invalide in sirote, pri izdatkih za ceste in kanale, pri brezposelnih in upokojenih, pri šolah in bolnišnicah.

Naravnost razmetavanje, razsipanje ljudskega denarja pa je klerikalni proračun odobril v kapitalistične svrhe: za militarizem, za tajno diplomacijo, za žandarje in policijo, za špijone in konfidente, za tajne fonde. Nič ni šparanja za režimski aparat sile, ki je organiziran in ki se uporablja proti interesom ljudstva.

Za militarizem je vlada zahtevala 2 milijardi 350 milijonov dinarjev, t. j. 20% vseh državnih dohodkov. Sovjetska Rusija izdaja za svojo vojsko in mornarico samo 14% proračuna, imperialistična Anglija 15%. Pa ta ogromni proračun bo še povečan. Vojni minister je v parlamentu poslancem sporočil, da se le težko zadovolji s tako malim proračunom in da bo moral prihodnji proračun biti najmanj za eno milijardo večji. In če pri nas kak general reče „mora biti“, se tudi zgodi. Poslanci v Belgradu ne bodo upali biti proti, svojo „suverenost“ je parlament pokazal, da je na generalov „moraš“ — ploskal.

Za policijo in žandarje je SLS odobrila 968 milijonov, t. j. 8,3% vseh državnih dohodkov. Samo za žandarje, brez policije, pride na vsako glavo v državi 3366 Din davka. Pred vojno so izdatki za žandarmerijo znašali 2-80 K na glavo. 3.200.000 Din je v proračunu notranjega ministra namenjenih za „zaupne cilje“ in za slično stvar še drugih 9.000.000 Din. Tukaj ni SLS nič „šparala“, nič reducirala, nič intervenirala, da bi dosegla vsaj „samo 8 do 10% redukcijo“, kot je pri železničarjih „dosegla“.

Nič ni „šparala“ pri brezposelni črnogorski dinastiji, kateri je vlada dala kar 42 milijonov dinarjev. Špara se pa, in še kako, pri brezposelnih delavcih. katerim se ne da niti tistega denarja, ki ga zaposleni delavci plačujejo v fond za brezposelne podpore.

(Konec prihodnjic.)

Prvomajska proslava v Sloveniji bo skupna.

Pod pritiskom delavstva, ki je po vseh večjih delavskih centrih že izvolilo skupne prvomajske odbore, je moral tudi pokrajinski odbor SSJ v Mariboru pristati na skupno prvomajsko manifestacijo. Prvega Majnika bo delavstvo po vsej Sloveniji enotno nastopilo. Bernot (JSDS) se našemu pozivu ni odzval in hoče najbrže sam nastopiti, če mu bo delavstvo sledilo seveda.

Povsod, kjer še ne obstajajo, izvolite skupne prvomajske odbore, pozovite na sodelovanje vse razredne delavske organizacije, tudi socialno demokratične, in pripravite povsod veličastno prvomajsko manifestacijo.

Živel Prvi Majnik, mednarodni delavski dan.

C. E. Rutenberg

glavni tajnik delavske (komunistične) stranke Amerike in član eksekutive in predsedništva komunistične internacionale, je prve dni marca meseca umrl. S. Rutenberg je bil eden izmed najpožrtvovalnejših revolucionarcev Amerike. Iz tovarniškega delavca je postal delavski novinar in že pred vojno se je v socialistični stranki Amerike boril proti oportunizmu. Med vojno je organiziral veliko akcijo proti vojni in proti ameriški imperializmu. Zaporji, v katere ga je buržuazija večkrat vrgla, mu niso vzeli njegove borbenosti in še na smrtni postelji je pisal pisma in pozival delavce, da strnejo svoje vrste in da vstrajajo v začetem boju. Slava s. Rutenbergu!

Roke proč od Kitajske! Roke proč od sov. Rusije!

Zavzetje Šanghaja in vedno novi uspehi osvobodilnega boja Kitajcev vsak dan hujše spodkopavajo tla angleškemu imperializmu. Kitajska revolucionarna armada je zavzela zopet več mest severno od Šanghaja in potisnila Čangsolinovo — od imperialistov vzdržano — armado za 150 km proti severu. H Kantoncem prestopajo vsak dan novi oddelki Čangsolinove armade in že se računa, da bo do jeseni tudi Peking v rokah Kantoncev.

Ker so angleški imperialisti uvideli, da jim ne morejo pomagati kitajski kontra-revolucionarni generali in njihova armada, pošiljajo dan za dnem iz Evrope svoje vojne ladje z evropskimi vojaki. Evropski proletarci, evropski kmetje naj bi se po narčnih angleških imperialistov pričeli bojevati za nadaljno zasužnjevanje kitajskega naroda. Koncentracija angleške armade na kitajski obali kaže, da hočejo imperialisti začeti z vojno. Razširjajo lažnjive vesti o kantonski armadi, o moritvi Evropejcev itd., da bi „prepričali“ javnost o potrebi vojne. Vojne priprave imperialistov na Kitajskem so pa naperjene tudi proti Rusiji, katero bi hoteli imperialisti obkrožiti tudi na vzhodu. Delavci in kmetje po vsem svetu morajo zaklicati imperialistom: Stojte! Roke proč od Kitajske, roke proč od sovjetske Rusije!

Vprašanje enotnosti se bo razpravljalo.

Opaziti je, da ni na dnevnem redu kongresa ISF vprašanje o mednarodni strokovni enotnosti. Bolj ali manj gotovo pa je, da se bo to vprašanje na kongresu diskutiralo. ISF nima pristašev izven Evrope razven male organizacije Judov v Palestini, v južni Afriki in delavsko konfederacijo Argentinije, dočim jih ima Rdeča strokovna internacionala po vsem svetu. Prihodnji kongres strokovne enotnosti za dežele Tihega oceana se bo vršil v Kantonu 1. maja t. l. Sklican je bil na iniciativo avstralskih sindikatov; ta kongres bo združil predsednike sindikatov južne Nouvelle Galles Kitajske, Japonske, USSR, Indije, južne Afrike, Jave, otokov Tihega oceana, južne Amerike, Kanade in USA. Ta kongres bo pokazal, s kakimi silami in s kakim vplivom razpolaga RSI v vseh državah; gotovo je, da bodo sklepi glede združenja, ki se bodo sprejeli na kongresu v Parizu, razpravljali tudi na kongresu v Parizu, kjer bo gotovo zaznamovani pomembno levičarsko frakcijo.

Prihodnji kongres ISF in strokovna enotnost.

Prihodnji kongres amsterdamske Internacionalne Strokovne Federacije se bo vršil od 1. do 6. avgusta v Parizu. Določen je bil sledeč dnevni red: Uvodni nagovor

predsednika. Volitev komisije za verifikacijo mandatov in drugih komisij. Poročilo o delovanju tajništva, blagajnika in revizorjev (Sassenbach). Struktura ISF (Oudegeest). Uslužbeni, funkcionarji in svobodni poklici v strokovnem gibanju (Oudegeest in Smitt ml.). Mednarodna solidarnost v mezdnem gibanju (J. Sassenbach). Sprememba statutov ISF (Brown). Diskusija o stavljenih predlogih. Mednarodna akcija za osemurni delavnik (Leipart). Svetovna gospodarska situacija (Mertens). Vprašanje razoroženja in gibanje proti vojni in militarizmu (Jouhaux). Volitve: določitev držav, katerih reprezentanti bodo sestavljali s tajništvom glavni svet, volitev glavnega sveta, volitev članov tajništva, volitev tajnikov, določitev države, kjer se ima vršiti prihodnji kongres. Pred kongresom se bodo vršile sledeče seje: 27. in 28. julija seja tajništva ISF, 29. in 30. julija strokovna konferenca delavk in konferenca mednarodnih strokovnih tajnikov, 30. popoldne in 31. zborovanje sveta ISF.

Delu čast in oblast.

Ta proletarski pozdrav se med zavednimi delavci in kmeti vedno bolj udomačuje. Mesto „nazdar“, „zdravo“, „živijo“ se delavci pozdravljajo z gornjimi, vsebine polnimi besedami. Klerikalci, ki so mojstri v potvarjanju proletarskih razrednih parol, so zavohali nevarnost, ki jim preti, kadar bo postal gornji pozdrav pozdrav množic v industrijskih krajih in na kmetih in kadar bodo te množice štopile v akcijo za uresničenje tega pozdrava. Zato so klerikalci izšli s svojim pozdravom, ki ga hočejo popularizirati med delavci. Prvi del klerikalnega pozdrava se glasi dobesedno tako kot naš proletarski — „Delu čast“, v drugem se pa pokaže razlika. Proletarci odgovarjamo z „in oblast“, klerikalci — krščanski socialisti pa Delu ne priznavajo oblasti, ker po njihovem mnenju pripada oblast kapitalu. Izkoriščanju. Delu pa privoščijo poleg časti še slavo in odgovarjajo „Delu slava“, „Delu čast, delu slava“ je klerikalni plagijat razrednega proletarskega pozdrava in kakor je danes to še malenkostna zadeva, bo jutri — v bližnji bodočnosti prvorazredno, odločilno vprašanje: Ali naj se Delo zadovolji s prazno slavo, ali naj se Delo — vsi, ki žive od lastnega dela — borijo tudi za oblast, za vlado. Danes se nampram tem vprašanju opredeljuje šele samo najzavednejši del delavcev in kmetov, ko nastopi naš čas, se bo vršil boj ravno okoli tega vprašanja, in prepričani smo, da bo zmaga na tisti strani, ki se bodo borili za „Delu čast in oblast!“

Občinske volitve v Osijeku.

13. marca so se vršile občinske volitve v Osijeku na Hrvaškem, pri katerih so komunisti dosegli lep uspeh. Za komuniste je glasovalo 1123 volilcev, t. j. par glasov več kot 1920 leta za komunistično stranko Jugoslavije. Komunisti so v Osijeku tretja najmočnejša stranka, prva so federalisti (2505 glasov — 15 mandatov), druga radikalni (1761 glasov — 10 mandatov), komunisti so dobili 7 mandatov.

Rezultati teh volitev pričajo, da razpust komunistične stranke, preganjanje in zapiranje, batinanje in izgoni ne morejo zatreti delavskega gibanja. Sicer sta Obznana in zakon o zaščiti države za nekaj časa oslabil in zadržali pohod delavskega razreda, toda vse kaže, da delavstvo povsod zopet vstaja, da se mu pridružujejo mase zatiranih malih kmetov in da je doba najhujše pasivnosti že za nami.

SLS v obrambi ministra policije.

„Nečuvčen škandal“ SLS.

„Pravica“, glasilo levega krila SLS, takole piše o aferi z golim človekom v parlamentu: „V teku razprave o obtožbi proti Boži Maksimoviču se je v naši zbornici dogodil nečuvčen škandal, ki je ugledu naše države pred svetovno javnostjo ogromno škodoval in nas je osramotil pred izobraženim svetom. Ko je pričel Boža Maksimovič svoj zagovor, so prinesli opozicionalni poslanci v skupščino nekega človeka, katerega je pretepel neki belgrajski policijski komisar. V skupščini so ga slekli in pa poslancem razkazovali.“

Ta vsega obsojanja vreden nastop opozicije je vzbudil povsod največje ogorčenje. Vsako nasilje obsojamo. Vendar bi bila lahko opozicija naša, da dá izraza ogorčenju nad nasiljem, drugo pot, ki bi bila ohranila dostojanstvo narodne skupščine.

Obtožnica je bila tako slabo sestavljena in tako nejasno označevala dejanja, da jo je vladna večina odklonila.

SLS se ne zgraža nad dejstvom, da je bil pretepen človek, nego nad tem, da se ga je pokazalo pred vsem svetom. Proti ministru policije je vložena ponovno tožba radi kršenja ustave, radi falsificiranja volitev, radi pretepanja poslancev, radi gaženja sodnih sklepov, radi pretepanja volilcev po preoblečenih po-

licistov na shodu, na katerem je Maksimovič predsedoval itd. V obtožnici se navajajo slučajki kot n. pr. nekega Mihajla Radosavljeviča, ki je bil obsojen radi umora, je Maksimovič nastavljal za srezkega poglavarja in ga ni pustil zaprti. Retirali so ga šele, ko je ponoveril večje vsote državnega denarja. Na 241 „pitanj“ poslancev je odgovoril samo v 21 slučajih, sklepov državnega sveta, ki mu niso ugajali, ni izvrševal itd. Skozi 37 strojepisnih strani obtožnice se vrstijo take in enake obtožbe.

Za SLS pa je taka obtožba „slabo sestavljena in nejasno označena dejanja“. Rezimovstvo našega časopisja se vidi iz tega, da gori omenjeno obtožnico, ki so jo vsi veliki listi objavili, ni hotel objaviti nobeden slovenski časopis.

Tovariši vojni invalidi in vdove!

(Dopis iz Ljubljane.)

Spregovorimo tudi mi enkrat v edinem od kapitalistov neodvisnem listu, kateri dela resnično za korist delavnega in trpečega ljudstva. Zato se pa tudi voditelje preganja po ječah. Ali vidite, kako urejujejo kapitalistične stranke naše mesečne prejemke, in to za več let! Od teh par dinarjev prejemkov moramo še sami plačati invalidski davek. Wranglovcji pa dobivajo visoke podpore. Spomnimo se nazaj, kako so nas gonili zdrave in močne orožniki na povelje buržuazije na bojišča, proti ljudem, katerih nismo nikdar videli ne po preje in ne pozneje, da se bijemo z njimi, češ, to so vaši (naši) največji sovražniki. Liberalci so kričali, za domovino gre, vse vam hočejo vzeti, domačije, živino, imetje, vaše žene in otroke. Klerikalci so upili, za sveto vero gre, za prevzvišeno habsburško hišo, pojdite in pobijajte vaše sovražnike. Mi smo morali iti, ali pa na suhi bajer! Obljubljali so nam, da bodo skrbeli za naše družine in tudi za nas, kadar se vrnemo domov. Sedaj skrbita za nas vse — major in vojni kurat. Kapitalisti in tovarnarji sosis s „težkim trudom in varčnostjo“ med vojno pridobili težke milijone, ne žrtvuje pa za nas niti dvajsetega dela pridobljenega imetja, čeprav smo se morali tudi zanje bojevati. Obrnimo kapitalistom in njihovim pomagačem hrbet in pridružimo se vsi do zadnjega delavsko-kmečki stranki. Pojdimo takoj vsi na delo, da obračunamo že pri prvih volitvah z njimi in da izvolimo naše delavske zastopnike, kateri bodo tudi resnično kaj za nas storili. Invalid iz svetovne vojne.

Hudajama. Naj čuje vsa proletarska javnost in rudarji v vseh ostalih revirjih, kako se postopa z rudarji.

Vozač L. Perme je bil brez zakonite odpovedi odpuščen, kar povzroča med rudarji splošno ogorčenje. Čutimo, da nam ni obzanka, ako gredo te razmere in metode naprej. Strelni mojstri postopajo z vozači nedostojno. Pusuje jih, nazivljejo z žaljivimi priimki, česar danes ni deležen niti najbednejši kulij v Afriki. Kruh, katerega prinese vsak rudar s sabo, sploh ne smemo snesti, ker nam je vedno za petami paznik. Dogaja se celo, da če kdo v jami zboli in mora predčasno iz jame, da se mu odtrga šihito. Pravijo, da smo v civilizirani državi in moderno urejeni, pa se dogajajo take stvari. Zahtevamo, da druga rudarska skupina in gospod ravatelj zadevo in razmere natančno preiščejo in da se strelne mojstre podučijo, s kakimi manirami in kako se mora postopati z rudarji. Dolgo smo molčali, a sedaj se ne da več molčati. Sodrugi rudarji, oklenimo se našega lista „Enotnost“, ker edino zastopa nas rudarje in nas brani. Proč z „Domovino“, saj vidimo, kak je fašistovski roj v resnici. Prizadeti rudar.

Kdo je kriv velikanskih lanskih povodnji v Sloveniji?

(Pismo Enotnosti.)

Dajte celi slovenski javnosti te vrstice v vednost in to od moža do moža in od hiše do hiše.

Proti naravi se ni mogoče boriti, toda veliko bi se bilo lahko pri nas v teh osmih letih koristnega napravilo. Poglejte, kako se pošilja naše sinove in brate v vojaško službo na daljni jug v Makedonijo, kjer opravljajo vsakovrstna težka dela. V sled nezdrave klime jih je veliko zbolelo in tudi umrlo, samih mladih ljudi. Tukaj pri nas imamo pa vojake iz južnih pokrajin, kateri se vadijo v orožju. Ko bi bili ostali naši vojaki doma v Sloveniji, bi bili z lahkim delom osmih let vse reke in potoke pri nas regulirali. Marsikatera poplava bi bila izostala in tudi ceste bi se bile vse uredile in bi bile vse v boljšem stanju. Ravno tega se ni hotelo dopustiti, akoravno so pred volitvami meščanske kapitalistične stranke s tem slepile ljudstvo, da zahte-

vajo slovenske vojake v Slovenijo. Te stranke so vsega krive in zakaj? Zato, ker so pod varstvom neslovenskih vojakov napravile Slovenijo tako — kakoršna je sedaj, ker so tem bolj zaupali kakor pa domačim sinovom. Domačih se naravnost boje in si mielijo, ako bi bilo slovensko vojaštvo doma, nam ne bi bilo mogoče vso Slovenijo upropastiti. Te stranke so tudi krive, da je še danes veliko vojakov v tujini, kot na primer vojnih ujetnikov. Agitirajmo vsi za delavsko kmečko stranko in za njeno časopisje, da postane dnevnik. V Makedoniji odsluženi slovenski vojak.

Razpišite občinske volitve v Ljubljani!

Ljubljana pod klerikalnimi komisarji.

Pribečič-Žerjav sta 1924 leta razpustila od ljudstva izvoljeni občinski svet v Ljubljani in postavila svoje demokratične komisarje, ki so tri leta brez kontrole gospodarili na magistratu „po milosti božji in proti volji ljudstva“. V teh treh letih se je SLS večkrat oglasila in zahtevala razpis volitev. Ko pa je SLS vstopila v vlado in bi lahko sama razpisala volitve, pa tega ne stori, pač pa je mesto demokratičnih komisarjev postavila svoje — klerikalne komisarje. Po „nebeškem ključu“ je bil poleg štirih klerikalcev postavljen za komisarja tudi radikal dr. Ravnihar. Saj nimate sami vi pravice biti lumpi, je odgovoril v okrožni zbornici klerikalni predsednik na očiček, da SLS izrablja večino.

Enotna fronta „poštene“ buržuazije. Kaj je v Mežici?

SLS in SDS, katerih korupcijske afere preiskujejo v Belgradu kar štiri parlamentarne komisije, objavljata v svojih dnevnikih senzacionalna poročila o nekih odkritjih v Meziški občini. Ker mi nimamo takih zvez s policijo, kot „Jutro“ in „Slovenec“, in ker Bernot kljub „načelu javnosti“ doslej ni podal še nobene izjave o tej stvari, še ne vemo, kaj in koliko je resnice na „senzaciji“. — Povedati pa moramo: SDS in SLS nimata legitimacije zgrajati se nad „nerednostmi“ pri drugih, dokler se njihove lastne korupcijske zadeve ne razčistijo pred ljudskim sodiščem. „Slovenec“, ki dobro ve, da bernotovci niso komunisti, je aretirane označil s komunisti z zlobnim namenom kompromitirati tudi komuniste, ki so s svojim delom omajali klerikalne pozicije v meziški dolini. — Več o stvari ko dobimo poročila, danes pa že izjavljamo, da se bomo borili proti vsaki korupciji, pa če jo zagrešijo osebe v delavskem gibanju.

Podružnica DTE „Svoboda“ Studenci pri Mariboru slavi dne 14. in 15. maja t. l.

slavnostno otvoritev

prve novo zgrajene telovadnice „Svobode“ v Jugoslaviji. Prosimo vsa društva, na katere smo odposlali okrožnice in razglednice, da nam v najkrajšem času sporočijo, ako se udeležijo te velike slavnosti, kaj bodo peli in telovadili. To potrebujemo radi izdelovanja programa. Ob enem naj naročijo spominske žeblice. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Odbor.

V soboto dne 23. aprila ob 7. uri zvečer v gostilni Kaučič pri kemični tovarni v Mostah

redni občni zbor

zadruga „Delavski Dom“ v Mostah z dnevnim redom: 1. Poročilo starih funkcionarjev. 2. Sprememba pravil. 3. Volitev novega načelstva in nadzorstva. 4. Razno. Dolžnost vseh članov kakor tudi drugih zavodnih proletarcev je, da se občnega zbora točno in polnoštevilno udeležijo, ter da pristopajo k zadrugi. Odbor.

Izjava.

Pred kratkim je izšel v „Delavski Politiki“ nekak poziv za enotno stranko s 25 podpisi. Izjavljam, da jaz tega poziva nisem podpisal. Ljubljana, 4. aprila 1927.

Franc Remškar, trg. uslužbenec.

Tiskovni sklad in zbirko

„kdor med stavko dela, je štrajkbreher“ pričemo objavljati s prihodnjo številko. Prosimo sodruga, da z zbiranjem nadaljujejo in zbrani denar obračunavajol

S. Prijatelj in Janče. Pisma radi knjig in not nismo prejeli. Tudi javljenih 8 dolarjev ne. Pišita še enkrat direktno, ne preko Merlebacha! Poslali bomo list še enkrat tudi za nazaj.

Iz uredništva: Nadaljevanje članka o delavski zbornici v prihodnji številki, za katero je moralo ostati tudi par dopisov. — Osebnih napadov ne priobčujemo.

Iz uprave: Razposlali smo bloke in naborne pole za tiskovni sklad in prosimo sodruga, da gredo vsi in povsod na delo za „Enotnost“. Naročnike, ki so dobili opomine s položnicami, pozivamo, da zaostalo naročnino čimprej poravnajo.

Sodrugi! Zbirajte za tiskovni sklad vašega proletarskega lista „Enotnost“!